

Mats Manhammar

046-359 49 57

mats.manhammar@lund.se

Utbildningsnämnden

Yttrande över: Remiss i ärende "Reglemente för styrelser och nämnder i Lunds kommun", KS 2019/0643

Sammanfattning

Under varje mandatperiod bör nämnders och styrelser reglementen ses över. I nu aktuell översyn har konstaterats att enskilda nämnders reglementen är reviderade vid olika tillfällen, vilket bland annat fått till följd att språkbruk är inkonsekvent etc. Kommunkontoret har tagit fram ett förslag till nytt reglemente med fokus på tydlighet och helhet. Syftet med förslaget är att förtydliga det politiska ansvaret och att skapa en helhet. Revideringen innebär att samtliga reglementen justeras i sin form och till viss del avseende gemensamma bestämmelser.

Efter en första remissomgång har förslaget till nytt reglemente justerats utifrån inkomna synpunkter.

Utbildningsnämnden ska yttra sig över det reviderade förslaget till nytt reglemente.

Beslutsunderlag

Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse den 28 oktober 2020 dnr UN 2019/0629

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 8 september 2020 dnr KS 2019/0643 jämte bilagor

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts vara relevant i ärendet.

Ärendet

Kommunkontoret har föreslagit en större revidering av reglementen för nämnder och styrelser. I samband med revideringen har kommunkontoret:

- Sammanställt samtliga nämnders och styrelser reglemente i ett och samma dokument (krisledningsnämnden undantagen)

2020-10-28

Diarienummer

UN 2020/0629

- Samlat de för samtliga styrelser och nämnder gemensamma bestämmelserna i ett sammanhang
- Uppdaterat enligt ny/förändrad lagstiftning
- Gjort tillägg och tagit bort sådant som varit i behov av revidering

Kommunkontoret föreslog inför den första remissomgången förtydligande av ansvar kring fyra områden:

- Mark- och exploatering
- Ansvar som fastighetsägare
- Arbetsgivarrollen
- Ansvarsfördelning mellan barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden

Remissomgång 2

Efter inkomna remissvar från styrelser och nämnder har reglementet ytterligare justerats utifrån inkomna synpunkter.

Kommunkontoret har fortsatt att, i linje med fullmäktiges fokusområde kring smartare organisation, behålla fokus på tydlighet och helhet. Målsättningen har varit att ha en jämn och övergripande beskrivning genom reglementet. Ett reglemente kan aldrig i detalj reglera en nämnds ansvar. Detaljreglering kan därför vara problematiskt då det riskerar att ge en missvisande bild av att det som ej finns reglerat inom ramen för reglementet alltid faller utanför berörd nämnds ansvar. Detaljreglering har därför enbart använts när det krävs för att säkerställa att gränsdragningsproblematik mellan nämnder ej ska uppstå.

För att hålla en jämn beskrivning har sådant som endast funnits reglerat hos en eller ett fåtal nämnder, men som gäller samtliga, och redan inryms i det övergripande ansvaret plockats bort. Även sådant som finns reglerat inom ramen för andra, av fullmäktige beslutade, styrande dokument har strukits för att undvika dubbelreglering. Exempel på detta är lokalplanering samt framtagande av styrdokument.

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutade den 14 september 2020 att delarna som rör mark- och exploatering respektive översynen av det samlade ansvaret för friluftsförhållanden förs över till partiöverläggningarna och att i övrigt skicka ut förslaget till reglemente för styrelse och nämnder i Lunds kommun på remiss, med svar senast den 19 november 2020.

Remissvar:

Utbildningsnämnden

2020-10-28

Diarienummer

UN 2020/0629

1. Utbildningsnämndens kommentarer till de för styrelser och nämnder gemensamma bestämmelserna

Utbildningsförvaltningen menar, precis som under den första remissomgången, att det är olyckligt att översynen utgår från befintligt upplägg och att hela översynen i stället borde ta sin utgångspunkt i det normalreglemente som Sveriges Kommuner och Regioner tagit fram.

Utbildningsförvaltningens uppfattning är att vid genomförandet av en så omfattande revidering som nu är aktuell är det nödvändigt att se över strukturerna för respektive nämnders reglementen, så att dessa håller samma kvalitet och form.

När en så pass omfattande revidering genomförs är det också av allra största vikt att de förändringar som föreslås konsekvensbeskrivs så att det tydligt framgår hur förändringarna kommer att påverka nämndernas arbete. Konsekvensbeskrivningar saknas helt i förslaget. Detta gäller inte minst förslaget om förändring i arbetsgivarrollen.

2. Utbildningsnämndens kommentarer till ändringarna för den egna nämnden

Alla uppgifter kopplade till förskolor, förskoleklass, fritidshem, grundskolor och grundsärskolor i fristående regi föreslås flytta till barn- och skolnämnden. Bakgrunden till detta är, enligt Kommunkontoret, att det saknas ett politiskt helhetsansvar för verksamheterna ovan, vilket medför att möjligheten för ansvarsutkrävande rörande rätten till en likvärdig skolgång för alla barn försvåras. Revideringen ska, enligt förslaget, innebära en ökad tydlighet avseende det politiska ansvaret för styrning, kvalitet och likvärdighet för alla barn i Lunds kommun.

I sak har utbildningsförvaltningen inte något att invända mot att uppgifterna överflyttas till barn- skolnämnden.

Det är dock problematiskt att motivera denna föreslagna förändring genom att hänvisa till ansvar för styrning, kvalitet och likvärdighet, då det är de *enskilda huvudmännens* ansvar att bedriva verksamheten i enlighet med de nationella styrdokumentet. När det gäller tillsynen av de fristående förskolorna samt de fritidshem vars huvudman kommunen har godkänt så bedöms i samband med denna om de fristående förskolorna och fritidshemmen följer de *nationella* styrdokumentet. Men utöver detta har tillsynsmyndigheten, oavsett om det är utbildningsnämnden eller barn- och skolnämnden, ingen möjlighet att påverka verksamheterna avseende styrning, kvalitet och likvärdighet genom kommunala politiska beslut.

2020-10-28

Diarienummer

UN 2020/0629

Det bör också noteras att tillsynen är en skarp myndighetsutövning med därtill kopplade sanktionsmöjligheter. De senaste åren har tillsynsverksamheten reviderats för att så långt som möjligt kunna likställas med Skolinspektionens tillsyn. Verksamheten kring tillsynen av förskolor och fritidshem med enskild huvudman har byggts upp under många år, och bedrivs i dag med hög kompetens och rättssäkerhet.

Utbildningsförvaltningen anser att det är mycket viktigt, inte minst ur rättssäkerhetssynpunkt, att skilja på tillsyns- och driftsansvaret. Det måste dessutom beaktas hur det kan uppfattas utifrån om samma nämnd som bedriver förskoleverksamheten i kommunen också bär ansvaret för att utöva tillsyn över den fristående, i praktiken konkurrerande, verksamheten av samma slag.

Beträffande det samordningsansvar som utbildningsnämnden i dag har avseende elevhälsa och IKT-samordning är det synnerligen angeläget att denna samordning består. I annat fall finns det en stor risk för att respektive nämnd bygger upp parallella funktioner för dessa områden, vilket är både resurs- och kompetenskrävande. Erfarenhetsmässigt har detta skett i samband med andra organisatoriska förändringar, t.ex. centraliserad lönehantering, vilket i sig är kostnadsdrivande och därmed rimmar mycket illa med föreliggande krav på kostnadseffektivisering av nämndernas verksamheter. Det är utbildningsförvaltningens mening att dessa uppdrag ska finnas kvar i utbildningsnämndens reglemente.

Utbildningsförvaltningen anser även att ansvaret för Modersmålscentrum i Lund uttryckligen bör ligga under en utpekad nämnds ansvar. Om ingen nämnd har utpekat ansvar för Modersmålscentrum i Lund finns det en risk för att respektive nämnd bygger upp parallella modersmålscentrum, vilket skulle vara både resurs- och kompetenskrävande samt kostnadsdrivande. Det är utbildningsförvaltningens mening att detta uppdrag ska finnas kvar i utbildningsnämndens reglemente.

I första hand bör skrivningen i § 1 därför ändras till följande:

Utbildningsnämnden har verksamhetsansvaret för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning inklusive utbildning i svenska för invandrare, särskild utbildning för vuxna, internationell förskola, fritidshem och grundskola i kommunal regi och fullgör kommunens skyldigheter enligt skollagen (2010:800) och andra tillämpliga författningar.

Utbildningsnämnden har verksamhetsansvaret för lovskola inom ramen för sitt verksamhetsansvar.

Utbildningsnämnden svarar för det kommunala aktivitetsansvaret.

2020-10-28

Diarienummer

UN 2020/0629

Utbildningsnämnden har ansvar för Modersmålscentrum i Lund.

Utbildningsnämnden har samordningsansvar för skolhälsovården.

Utbildningsnämnden har ansvar för IKT-samordning samt systemansvar för verksamhetsprogram för förskole- och skolverksamheten.

I andra hand bör det klargöras i både utbildningsnämndens och barn- och skolnämndens reglementen att för de verksamheter som både utbildningsnämnden och barn- och skolnämnden gemensamt nyttjar behöver nämnderna hitta en samverkansform som inte innebär dubbla organisationer och då en stor risk för ökade kostnader. Detta avser bl.a. modersmålscentrum, samordningsansvaret för skolhälsovården, ansvaret för IKT-samordning och systemansvar för verksamhetsprogram för förskole- och skolverksamheten samt naturskola och hörselpedagog.

3. Utbildningsnämndens kommentarer till ändringarna för barn- och skolnämnden

I barn- och skolnämndens nuvarande reglemente återfinns verksamheter som är angelägna att de kvarstår då de är till för båda förvaltningarna, precis som modersmålscentrum, samordning av elevhälsa och IKT-samordning. Det handlar om Naturskolan och delar av det som ingår i Lunds skolors resurscentrum. I annat fall är det återigen risk för att parallella verksamheter byggs upp, vilket är kostnadsdrivande och kompetensineffektivt.

Stefan Norrestam
Utbildningsdirektör

Mats Manhammar
Enhetschef

Ordförandes förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att överlämna utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse som sitt yttrande till Kommunkontoret

Beslut expedieras till:
Kommunkontoret